

NÉZŐPONT ■ Hompóth Loránd

Kaszaparti

Suhéé! – mondja a kasza. Legalábbis akkor, amikor tisztességgel belehúzzák a fűbe. A rend dől, az izzadó ember pedig egyet előre lép, majd a mozdulatsor kezdődik előlről. Ez így megy, ha nem is napestig, de legalább addig, amíg jó magasra kerül a fényes korong a horizonton. A munka derek-, hát-, has- és mindenféle más izomfájdító, nem véletlenül nevezik a legnehezebb falusi munkának. Aki nem hiszi, járjon, illetve kaszáljon utána. Persze, mint a nehéz fizikai munkák legtöbbször, meg lehet szokni, de mégis minden évben e körül forog ma a világ azokon a vidékeken, ahol a fő jövedelemforrás az állattenyésztés. A férfinép készül, az ifjút biztatják, hogy majd kaszáláskor elvállalják, miféle szufla dolgozik benne. Nem ismeretlen, így kell beavítani, avagy megtörni az ifjút.

Ha az illető szerencsés csillagzat alatt született, akkor jó csapatba kerül, ahol figyelembe veszik zsenge életkorát vagy a benne pezsgő jóindulatot, más esetben pedig gyorsan beszorítják két vezérkasza közé, ahol igazán megtanulhatja az élet illatát. Lényeg, hogy a kaszálás férfidolog. Méghozzá a legférfiasabbak egyike. Igaz, manapság a legjobb kasza az, amelyiken az ember megránt egy madzagot, és a berregő gép mögött lépkedve figyeli a rend engedelmes dőlését. Felszuszantak a kaszások egy percre, ugyanis a derekroppantó mun-

kában megfelelő segítséget ígért a gép. Nem így van ez európai szemmel nézve, hiszen az agrár-környezetgazdálkodás egyik alappillére a kézi kasza. Az EU szerint ugyanis csak akkor jár a pénz, ha az ember kézzel, egész pontosan kézi kaszával vágja le a fűvet. Egyelőre ez így jó, mert vannak vidékek, ahol másfélét nem is használnak a gazdák.

Csak hát az élet ritkán megy visszafelé, és minden ultrazöld vénám mellett azt hiszem, hogy a technológiai fejlődés nem kerülheti el a vidéket, főként ha a kontinens vezető mezőgazdasáival akarunk versenybe kerülni, s ott is maradni. Izgalmas volt nézni a gyimesi domboldalokon az Anglia–Ausztria–Norvégia–Csánglia kaszámérközést. Azt hittük, ritka csodabogár az, aki a csángókat megveri kaszálásban. Az élet azonban rácaffolt, a rögtönzött kaszásversenyen néha

a szigetországból érkezők értek be előbb a célba. Sunnyogva, leforrázottan vonultak felre a vesztesek, a látogatók pedig ünnepezték a győzelmet. Győzelmet? – kérdezhetnénk. Ugyanis, amíg a jól táplált környezetbarát angoloknak ez csak egy jó buli volt, addig a helyiek önmagukat, az életüket adták. Tempós ütemben húzták a csángók kicsitől a nagyig, mert megtanulták beosztani az erőt, úgy, hogy egész nap kitartson. Nem izgatta az, hogy éppen versenyre kaszáljanak. Fűszál nem maradt lábon, alaposan levágtak mindent, ahogyan szoktak, s ahogyan kell, mert verseny ide vagy oda, a munkának becsülete van, zombékat hagyni szégyen.

A külföldiek pedig sportoltak, tehát igyekeztek győzni, nem számított a lábon maradt néhány szál. Nem volt nehéz, a fűvön jól szaladt a kasza, a helyiek amúgy is hagyták sikerélményhez jutni az idegent. A vendégek nyaraltak, sportoltak – tehát kerestek egy izomerőt mozgató, adrenalin szintet emelő tevékenységet, a helyiek pedig úgy siritették a rendet, mint mindig, ugyanis ebből kerül ki a mindennapi betevő több száz éve. A buli jó volt, a rendet leterítették, a turisztika nagykönyvében biztosan tízest kapnának a szervezők.

Mégis az egyik résztvevő kérdésével búcsúznék: biztosan mi akarunk lenni a fehér indiánok?

Körkép

CSÍK

NÉPMOZGÁSI SZÁMADATOK

Városról falura, faluról városra

Hargita megyében a városról falura költözési trend sokkal erősebb, mint az országos átlag. Vagyis a vidéki lakosság aránya a megye lakosságában folyamatosan növekszik. Ehhez hozzájárul az is, hogy sokan a városok közvetlen közelében lévő falvakon telepednek le, de egzisztenciájuk a városhoz kapcsolódik.

Hecser Zoltán

hecser.zoltan@hagitanepe.ro

Tamás Attila

tamas.attila@hagitanepe.ro

Az Országos Statisztikai Intézet (INS) adatai szerint felerősödni látszik egy folyamat: egyre többen költöznek városról falura, azaz ezek száma jóval nagyobb, mint azoké, akik „ellenkező irányban közlekednek”, faluról telepedve át városra. Ilyen vonatkozásban az elmúlt esztendő rekordévnek bizonyult. Országos viszonylatban több mint 133 ezer lakos hagyta el városát falun telepedve le, s ezzel egyidejűleg csak 96 ezerre tehető azok száma, akik a falut váltották városra. Egyébként az utóbbi 20 esztendő során a városi lakosság részaránya az összlakosságban

54–55% között mozgott, ami jóval alacsonyabb, mint az uniós 71 százalékos átlag. A vidéki természetes szaporulat évek óta negatív előjelű, de az ez okozta „kiesés” pótolja a belső migráció. Az elmúlt 6 esztendő során mindvégig a városról elköltözők száma volt nagyobb.

Hargita megyében erőteljesebb a folyamat

Hargita megye esetében a városról való elvándorlás úgymond erőteljesebbnek bizonyult. Közvetve ezt látszik alátámasztani az a tény is, hogy míg 2005-ben a városi lakosság részaránya 44,1 százalék volt, az 2009-ben már 43,7 százalékra csökkent. Jelenleg az ország városi lakosságában Hargita megye 1,7%-kal részesül, ám a vidéki lakosság tekintetében ez az arányszám már 1,9%. Ugyanakkor az utóbbi 5 esztendő során Hargita megye népessége 0,5 százalékkal

cökkent, ezen belül 1,3 százalékkal a városi lakosságé, ugyanakkor 0,2 százalékkal gyarapodott a vidéki lakosságé. Ez a gyarapodás Hargita megye esetében sem írható a vidéki lakosság természetes szaporulata javára. Nem, mert vidéken az elhalálozási arányszám (az 1000 lakosra jutó elhalálozás) nagyobb volt, mint városban, az az elmúlt 5 esztendő során 12,9–14 között mozgott, míg városban az 8,7–9,4 között mozgott. Ugyanakkor, bár a születési arányszám vidéken nagyobb volt, mint városban, de az a természetes szaporulat szempontjából nem kompenzálta a nagyobb arányú elhalálozást.

2006-ban a városban letelepedők száma 1215 volt, a falun letelepedőké pedig 1984. 2007-ben 1304, illetve 2679, 2008-ban 1223, illetve 2395, 2009-ben pedig 1149, illetve 2067. Ugyanabban az időszakban városi lakhelyét 1916 személy hagyta

el, majd 2007-ben 2373, 2008-ban 2157, 2009-ben pedig 1787. A vidéket 1656, majd 2168, ezt követően 1906, a tavaly pedig 1790. A lakhelyváltoztatás „egyenlege” 2009-ben a következőképpen alakult: a városi lakosság 683 fővel apadt, a vidéki pedig 277-ben gyarapodott.

Vidéken olcsóbb a megélhetés

Marcela Postelnicu, az Országos Statisztikai Intézet népességpolitikai szakértője szerint ez a folyamat azzal magyarázható, hogy az idősebb korúak közül egyre többen úgy döntenek, hogy falura költöznek, ahol viszonylag olcsóbb a megélhetés, a faluról városra áttelepedők esetében pedig jobbra fiataloké van szó, pontosabban volt szó, igen, mert ugyancsak a szakértő véleménye szerint a megélhetési körülmények romlása okán az utóbbi két esztendőben másabb lakossági kategóriák is a falut választották.

Az általam megkeresett migrálók alátámasztják a szakember véleményét. B. E. a Homoródméntéről költözött Csíkszeredába pár évvel ezelőtt. Elmondása szerint elsősorban a felsőoktatás lehetősége vonzotta őt városra, később pedig az itt szerzett munkahely marasztalta.

– Csíkszeredától 50, míg Udvarhelytől 30 kilométerre laktam. Nem tudnék mindennap ekkora távolságokat ingázni – számolt be. – Én úgy képelem el a jövőmet is, hogy itt városban alapítok családot, a gyerekeimet is itt akarom iskolába járni. Egyszerűen több itt a lehetőség, nagyobb kapcsolatrendszert lehet kialakítani, emellett pedig városban szerintem egyszerűbb az élet.

György Sándor és felesége másképp gondolkodik:

– Ott van a családi házunk Szentegyházán, amiben még a szüleink laktak annak idején. Mi fiatalokunkban Csíkszeredába költöztünk, itt dolgoztunk a feleségemmel, de nyugdíjas éveinkre úgy gondoltuk, hogy jobb lenne visszaköltözni falura. Ott megvan mindenünk, csend és nyugalom vesz körül, most erre van szükségünk.

Egyre többen költöznek városról falura. Olcsóbb megélhetés, nyugodtabb környezet

FOTÓ: TAMÁS ATTILA

HIRDETÉS

CRAMA MURFATLAR

BOR EGYENESEN A SZŐLŐSBŐL

AKCIÓ

2+1 AJÁNDÉK AZ ESKÜVŐI CSOMAGGAL*

VAGY

50% AJÁNDÉK A MÁSODIK MEGVÁSÁROLT LITERNÉL

*Az Esküvői Csomag minimum 2 darab 10L-es doboz bor megvásárlásánál lép érvénybe. Az akciók augusztusban is érvényesek minden ömlesztett borra. Részletek az üzletben.

Jöjjön el üzletünkbe – Csíkszereda, Hargita utca 18. szám alá (50 m-re a Penny Markettől, a körforgalom mellett)

www.cramamurfatlar.ro